

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 36/2011-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. apríla 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho o sťažnosti JUDr. M. K., K., zastúpenej advokátkou JUDr. Ľ. V., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 107/2007, za účasti Okresného súdu Košice I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. M. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 107/2007 porušené boli.

2. JUDr. M. K. priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré jej je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť trovy konania JUDr. M. K. v sume 392,73 € (slovom tristodevät'desiatdva eur a sedemdesiattri centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Ľ. V., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2011 doručená sťažnosť JUDr. M. K., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Ľ. V., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 107/2007 o návrhu na zaplatenie sumy 90 954 Sk s príslušenstvom.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Dňa 15. 6. 2007 som doručila Okresnému súdu Košice I žalobu o zaplatenie sumy 90 954,- Sk s príslušenstvom. Konanie sa vedie pod sp. zn. 24 C 107/2007, a ide o nárok advokátky na zaplatenie zmluvnej paušálnej odmeny voči jej bývalej klientke.

Konajúci súd údajne vo veci nemohol vydať platobný rozkaz z dôvodu, že pobyt žalovanej mu nebol známy. Uvedené je zavádzajúce, lebo v samotnej žalobe som požiadala súd, keďže žalovaná preukázateľne nebývala v K., aby jej všetky zásielky boli doručované prostredníctvom zamestnávateľa, ktorého som označila v žalobe.

Dňa 10. 7. 2007 mi bola zo strany súdu doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 5.454,- Sk za návrh, ktorý poplatok som v súdom stanovenej lehote zaplatila, a dňa 20. 7. 2007 som o tom zaslala doklad súdu.

Dňa 14. 8. 2007 som reagovala na uznesenie súdu zo dňa 6. 8. 2007 či súhlasím s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.

Výzva súdu adresovaná odporkyni zo dňa 6. 8. 2007, aby sa vyjadrila ku žalobe, nebola odporkyňou prevzatá v odbernej lehote. O uvedenej skutočnosti sa súd dozvedel už 5. 9. 2007.

Dňa 7. 9. 2007 konajúci súd zaslal zamestnávateľovi odporkyne, tak ako som ho označila v žalobe, žiadosť, aby tento doručil odporkyni môj návrh. Rovnako súd zaslal žiadosť Obvodnému oddeleniu PZ K., aby prešetril aktuálny pobyt odporkyne.

Dňa 31. 10. 2007 Obvodné oddelenie PZ K. oznámilo súdu, že odporkyňa K. V. pracuje vo firme N., a. s., K., kde dňa 25. 10. 2007 osobne prevzala moju žalobu. ...

Nič teda konajúcemu súdu nebránilo, aby vo veci vydal platobný rozkaz, ktorý by bol doručený odporkyni prostredníctvom zamestnávateľa, u ktorého preukázateľne pracovala. “

Podľa sťažovateľky okresný súd nariadil pojednávanie na 3. september 2008, ktoré bolo odročené na 28. november 2008. Pojednávania 28. novembra 2008 sa odporkyňa nezúčastnila z dôvodu chyby súdu pri doručovaní predvolania; pojednávanie bolo odročené na neurčito „z dôvodu návratu zákonnej sudkyne zo stáže na krajskom súde“. Sťažovateľka ďalej uviedla, že prvé pojednávanie, na ktorom boli vypočuté účastníčky konania, sa uskutočnilo až 27. apríla 2009, takmer po dvoch rokoch od podania žaloby. Pojednávanie nariadené na 24. jún 2009 (správne má byť 25. jún 2009, pozn.) okresný súd odročil na 8. október 2009.

Sťažovateľka uviedla, že na tomto pojednávaní sa nemohla zúčastniť, keďže na dovolenke v zahraničí utrpela ťažký úraz dolnej končatiny a z letiska bola ihneď prevezená do Železničnej nemocnice s poliklinikou v K., kde bola hospitalizovaná až do 8. októbra 2009. Na pojednávaní uskutočnenom v rovnaký deň bez jej prítomnosti bola podľa nej porušená zásada rovnosti zbraní v konaní, keďže sa nemohla vyjadriť k procesnému návrhu žalovanej, aby bolo konanie prerušené až do právoplatného skončenia konania vo veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva žalovanej a jej bývalého manžela. Ďalšie

pojednávane nariadené na 14. december 2009 sa podľa sťažovateľky neuskutočnilo z technických dôvodov na strane zákonnej sudkyne (údajne porucha diktafónu) a bolo odročené na 8. február 2010.

Okresný súd sa na pojednávaní, ktoré sa konalo 8. februára 2010, zaoberal podľa sťažovateľky návrhom odporkyne na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia vo veci vyporiadania zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov v prípade odporkyne a jej bývalého manžela a uložil sťažovateľke povinnosť vyjadriť sa v lehote 15 dní k návrhu odporkyne na uzavretie dohody o predmete sporu.

Sťažovateľka doručila 23. februára 2010 okresnému súdu písomné podanie, v ktorom zdôraznila, že nie sú splnené podmienky na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uviedla:

„Napriek vyššie uvedenému, až po ďalších šiestich mesiacoch absolútnej nečinnosti súdu, okresný súd uznesením sp. zn. 24 C 107/2007 dňa 30. 7. 2010 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice II. pod sp. zn. 23 C 9/05 o vyporiadanie BSM manželov V. ...

Vo veci som bola nútená podať odvolanie, a žiadala som, aby odvolací súd uznesenie súdu I. stupňa zrušil a prikázal tomuto vo veci riadne konať. Zopakovala som argumenty, ktoré som uvádzala už vo svojom písomnom podaní adresovanom súdu ešte zo dňa 23. 2. 2010.

Dňa 30. 8. 2010 som predsedovi okresného súdu Košice I. adresovala sťažnosť na postup súdu pre porušenie môjho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Uznesením Okresného súdu Košice I. sp. zn. 24 C 107/2007 zo dňa 5. 10. 2010, bolo napadnuté uznesenie o prerušení konania zrušené. Dňa 7. 12. 2010 mi bolo doručené predvolanie na pojednávanie na deň 17. 1. 2001.“ (správne má byť 17. januára 2011, pozn.).

Sťažovateľka vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti po prerokovaní veci rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľky JUDr. M. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I. pod sp. zn. 24 C 107/2007 porušené bolo.

Okresný súd Košice I. v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 107/2007 je povinný konať bez zbytočných prietáhov.

JUDr. M. K. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sumu: 3. 000,- Eur, ktorú sumu je Okresný súd Košice I. povinný zaplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Košice I. je povinný uhradiť JUDr. M. K. trovy právneho zastúpenia v sume 261,82,- Eur na bežný účet jej právnej zástupkyne JUDr. L. V., do 15 dní od právoplatnosti nálezu.“

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a keďže nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, uznesením č. k. IV. ÚS 36/2011-16 zo 17. februára 2011 rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 22. februára 2011 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti zo 7. marca 2011 (sp. zn. Spr 65/10, doručenom ústavnému súdu 10. marca 2011) konštatoval, že v označenej veci čiastočne došlo k zbytočným prietahom v konaní, a uviedol, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho prerokovania veci, keďže od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu ďalej ku konaniu vedenému pod sp. zn. 24 C 107/2007 okrem iného uviedol:

„Sťažovateľka podala tunajšom súde dňa 15. 6. 2007 žalobu proti bývalej klientke K. V. o zaplatenie sumy 3.019,12 EUR (90.954,- Sk) s príslušenstvom, titulom nezaplatenia zmluvnej paušálnej odmeny za právne zastupovanie žalobkyňou v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 23C/9/2005. V žalobe zároveň žiadala, aby písomnosti boli žalovanej doručované na adresu jej zamestnávateľa.

Súd dňa 28. 6. 2007 vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku z návrhu na začatie konania.

V rámci prípravy pojednávania súd dňa 6. 8. 2007 odoslal žalovanej žalobu na vyjadrenie, zároveň vyzval oboch účastníkov na písomné oznámenie, či súhlasia rozhodnutím súdu vo veci bez nariadenia pojednávania.

Súdu sa dňa 5. 9. 2007 vrátila zásielka doručovaná žalovanej na adresu jej zamestnávateľa s oznámením pošty, že adresát si zásielku nevyzdvihol v odbernej lehote na pošte. Preto súd dňa 7. 9. 2007 požiadal políciu o doručenie zásielky žalovanej na adresu zamestnávateľa.

Z dôvodu vykonávania stáže vybavujúcej sudkyne Mgr. Z. Č. na krajskom súde bola vec dňa 9. 1. 2008 náhodným výberom pridelená inému zákonnému sudcovi, a to Mgr. J. M.

Prvé pojednávanie bolo dňa 3. 9. 2008 odročené pre neprítomnosť oboch účastníkov konania. Žalobkyňa svoju neprítomnosť na danom pojednávaní ospravedlnila. Doručenie predvolania na pojednávanie žalovanej nebolo vykázané.

Druhé pojednávanie bolo dňa 28. 11. 2008 odročené pre neprítomnosť žalovanej, u ktorej doručenie predvolania na pojednávanie nebolo vykázané.

Dňa 14. 1. 2009 bola vec opätovne pridelená pôvodnej zákonnej sudkyňi, Mgr. Z. Č.

Tretie pojednávanie sa uskutočnilo dňa 27. 4. 2009. Po prejednaní veci bolo odročené na 25. 6. 2009 za účelom vykonania ďalšieho dokazovania.

Štvrté pojednávanie bolo dňa 25. 6. 2009 odročené pre neprítomnosť žalovanej, ktorá svoju neúčast' na danom pojednávaní písomne ospravedlnila a zároveň požiadala o jeho odročenie z dôvodu, že sa necíti byť zdravou, a že o tejto skutočnosti predloží súdu doklad.

Súd dňa 26. 6. 2009 vyzval žalovanú na predloženie dokladu preukazujúceho dôvod, pre ktorý žiadala odročiť pojednávanie nariadené na deň 25. 6. 2009.

Piate pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 8. 10. 2009 v neprítomnosti žalobkyne, ktorá vzala termín pojednávania na vedomie na pojednávaní uskutočnenom dňa 25. 6. 2009, a svoju neprítomnosť na pojednávaní dňa 8. 10. 2009 súdu neospravedlnila.

Žalobkyňa písomným podaním z 10. 12. 2009 oznámila súdu, že sa nezúčastnila pojednávania dňa 8. 10. 2009 z dôvodu, že na dovolenke v zahraničí utrpela úraz, a hneď po návrate bola od 29. 9. 2009 do 8. 10. 2009 hospitalizovaná v Železničnej nemocnici s poliklinikou v K. O tejto skutočnosti nemala možnosť upovedomiť konajúci súd, keďže v nemocnici nemala k dispozícii svoj plánovací kalendár.

Šieste pojednávanie vo veci bolo dňa 14. 12. 2009 odročené z technických príčin spočívajúcich v náhlej poruche na diktafóne.

Siedme pojednávanie sa uskutočnilo dňa 8. 2. 2010. Po prednesoch právnej zástupkyne žalobkyne a žalovanej bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že žalobkyňa bude písomne vyzvaná, či súhlasí s návrhom žalovanej na uzavretie mimosúdnej dohody.

Súd uznesením č. k. 24C/107/2007-102 z 30. 7. 2010 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 23C/9/20005.

V dôsledku odvolania žalobkyne proti uzneseniu o prerušení konania súd prvého stupňa, v zmysle ust. § 210a O.s.p., uznesením zo dňa 5. 10. 2010 zrušil uznesenie o prerušení konania z dôvodu, že zistil, že konanie vedené na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 23C/9/2005 bolo právoplatne skončené už dňa 15. 6. 2010.

Ôsme pojednávanie sa uskutočnilo dňa 17. 1. 2011. Bolo však odročené bez prejednania veci pre neprítomnosť žalovanej, ktorá svoju neúčasť na danom pojednávaní vopred ospravedlnila písomným podaním z 11. 1. 2011.

Deviate pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 24. 2. 2011 v neprítomnosti žalovanej, nakoľko doručenie predvolania žalovanej na dané pojednávanie bolo riadne vykázané zo dňa 31. 1. 2011, a svoju neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnila. Po prednesoch žalobkyne a jej právnej zástupkyne súd vyhlásil vo veci rozsudok. Neprítomnosť

na danom pojednávaní žalovaná ospravedlnila až dve hodiny po jeho skončení, a to telefonicky, písomne listom podaným na súde dňa 28. 2. 2011.

Po právnej stránke vec nie je náročná. Dĺžku konania v danom prípade nemožno pripísať len na ťarchu súdu. Žalobkyňa spolu so žalobným návrhom nezaplatila súdny poplatok za návrh, nesprávne označila žalovanú, a to ako K. V., namiesto K. Z., a žiadala, aby žalovanej boli písomnosti doručované na adresu jej zamestnávateľa. Žalovanej sa nepodarilo doručiť zásielku na adresu jej zamestnávateľa v troch prípadoch (č. l. 15, 40, 47 spisu), dvakrát sa nepodarilo doručiť jej zásielku ani na adresu prechodného pobytu uvedenej v žalobe (č. l. 41, 44 spisu).

V priebehu konania súd rešpektoval žiadosti žalovanej o odročenie pojednávania, rešpektujúc jej ústavné právo na prejednanie veci v jej prítomnosti.

V jednom prípade bolo pojednávanie odročené z technických príčin.

Súdu nemožno klásť za vinu, že dňa 8. 10. 2009 prejednával vec v neprítomnosti žalobkyne. V deň pojednávania súd nebol oboznámený so skutočnosťou, že žalobkyňa bola v tom čase hospitalizovaná v nemocnici. Preto nedošlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania.

Dňa 8. 2. 2010 súd odročil pojednávanie na neurčito z dôvodu, že žalovaná na tomto pojednávaní prejavila vôľu uzavrieť so žalobkyňou mimosúdnu dohodu.

K predĺženiu konania prispela čiastočne aj zmena v osobe zákonného sudcu.

Je pravdou, že vybavujúca sudkyňa pochybila, keď prerušila konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice II, pričom v čase vydávania uznesenia o prerušení konania nezisťovala, v akom štádiu sa toto konanie nachádzalo, pričom až z odvolania žalobkyne sa zistilo, že nebol daný dôvod na prerušenie konania.

Žiadame upustiť od ústneho pojednania sťažnosti, pretože od tohto pojednania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku doručenom ústavnému súdu 22. marca 2011 k vyjadreniu okresného súdu okrem iného uviedla:

„Vo vyššie označenej veci Vám... zasielam stanovisko ku predmetnému vyjadreniu Okresného súdu Košice I. zo dňa 7. 3. 2011, ktoré vyjadrenie bolo doručené ústavnému súdu dňa 10. 3. 2011.

Nesúhlasím so stanoviskom Okresného súdu Košice I., že dĺžku konania v danej veci nemožno pripísať len na ťarchu súdu.

Žalobu som doručila konajúcemu súdu dňa 15. 6. 2007, dňa 10. 7. 2007 mi bol vyrubený súdny poplatok zo strany súdu, a tento som vo výške 5.454,- Sk uhradila v súdom stanovenej lehote 10 dní.

Čo sa týka údajného nesprávneho označenia žalovanej, uvedené sa nezakladá na pravde, lebo už dňa 25. 10. 2007 príslušníci Obvodného oddelenia PZ K. zistili, že pani K. V. skutočne pracuje vo firme N., a. s., tak ako som to uviedla v žalobe, a na ktorú adresu som žiadala doručovať všetky písomnosti pre žalovanú, doručované jej zo strany konajúceho súdu. Na tejto adrese dňa 25. 10. 2007 osobne prevzala moju žalobu, a na návratke Doručenky sa podpísala ako K. V. V tomto smere zavadzajúco vyznieva argumentácia súdu, že žalovanej sa nepodarilo doručiť zásielku na adresu zamestnávateľa v troch prípadoch.

Prvým prípadom bolo predvolanie súdu na pojednávanie dňa 3. 9. 2008. Doručenie predvolania na pojednávanie u žalovanej údajne nebolo vykázané, a tak súd konštatoval, že žalovaná zásielky nepreberá, ani na adrese zamestnávateľa, ani na adrese v K., a tak súd pojednávanie odročil, aj keď som ja súhlasila s tým, aby odporkyňa bola na pojednávaní vypočutá, bez mojej prítomnosti, ktorá som sa ospravedlnila z objektívneho dôvodu, tak ako je to uvedené v sťažnosti.

O termíne pojednávania vytýčeného súdom na deň 3. 9. 2008, sa odporkyňa preukázateľne dozvedela, lebo všetky zásielky jej boli doposielané do PO Boxu. Ospravedlnenie na pojednávanie zaslala súdu odporkyňa až 2. 9. 2008, bez uvedenia dôvodu. Opäť klamlivo uviedla miesto svojho trvalého bydliska.

Druhé pojednávanie bolo dňa 28. 11. 2008 odročené opäť pre neprítomnosť žalovanej, u ktorej, podľa stanoviska predsedu Okresného súdu Košice I, opäť údajne nebolo vykázané doručenie predvolania. Uvedené sa nezakladá na pravde, lebo toto pojednávanie bolo odročené pre zrejmu chybu súdu pri doručovaní predvolania žalovanej.

Pojednávanie sudca odročil na neurčito z dôvodu návratu zákonnej sudkyne zo stáže na krajskom súde.

Od podania žaloby až do 14. 1. 2009 súd nevykonal jediný relevantný úkon smerujúci ku odstráneniu stavu mojej právnej neistoty, teda celých 19 mesiacov konal absolútne neefektívne. Jeho postup bol neefektívny a konanie poznačené zbytočnými priet'ahmi. Za tento čas nebol konajúci súd dokonca schopný mi ani doručiť vyjadrenie žalovanej ku mojej žalobe, čo mu ukladá ust. § 114 ods. 2 vety druhej O.S.P. Toto vyjadrenie žalovanej ku žalobe zo dňa 6. 11. 2007 mi doposiaľ nebolo doručené súdom.

Tretie pojednávanie sa uskutočnilo až po 22 mesiacoch ničím neodôvodnenej nečinnosti súdu dňa 27. 4. 2009, kedy boli vypočuté obe účastníčky konania. Zákonná sudkyňa, napriek predchádzajúcim problémom súdu pri doručovaní súdnych zásielok žalovanej, nepovažovala za potrebné skúmať miesto skutočného pobytu žalovanej. Žalovaná uvádzala, ako miesto trvalého bydliska, byt v K., kde sa však už roky nezdržiavala, a ktorý byt obýval jej prvý manžel J. V.

Štvrté pojednávanie, vytýčené na deň 25. 6. 2009, sa neuskutočnilo a bolo odročené pre neprítomnosť žalovanej, ktorá dňa 24. 6. 2009 podala žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu, že sa necíti byť zdravá, o čom sa zaviazala predložiť lekársku správu.

Súd dňa 26. 6. 2009 vyzval žalovanú na predloženie dokladu preukazujúceho dôvod, pre ktorý žiadala odročiť pojednávanie nariadené na deň 25. 6. 2009. Takýto doklad žalovaná súdu doposiaľ nepredložila, zákonná sudkyňa ďalej netrvala na jeho predložení. Tu poukazujem na hrubé porušenie ust. § 101 ods. 2 O.S.P. zo strany konajúcej sudkyne, lebo žalovaná bola na pojednávanie riadne predvolaná, a nijako nepreukázala, že by jestvoval dôležitý dôvod na odročenie pojednávania vo veci.

Aj napriek vyššie uvedenému, keďže žalovaná nepredložila žiaden doklad, ktorý by predstavoval dôvod na postup súdu v zmysle § 101 ods. 2 O.S.P. na pojednávaní dňa 25. 6. 2009, na pojednávaní dňa 8. 10. 2009, ktorého som sa nemohla zúčastniť z objektívnych dôvodov, išlo o moju hospitalizáciu v nemocnici, konajúci súd rozhodol, že bude pojednávať v mojej neprítomnosti, práve v zmysle § 101 ods. 2 O.S.P.

Ako som už uviedla v samotnej sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy SR, na tomto pojednávaní bola hrubým spôsobom porušená zásada rovnosti zbraní v konaní, keď ja, ako

účastníčka konania, som nemala možnosť vyjadriť sa ku procesnému návrhu žalovanej, ktorá žiadala, aby konanie o mojej žalobe bolo prerušené, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci vypořádania BSM žalovanej a jej bývalého manžela.

V tomto kontexte nemožno súhlasiť so stanoviskom predsedu OS Košice I. ku mojej sťažnosti, na základe ktorého súd iba rešpektoval žiadosti žalovanej o odročenie pojednávanií, rešpektujúc jej ústavné právo na prejednanie veci v jej prítomnosti.

Ako som už vyššie uviedla, žalovaná ani v jednom prípade nepreukázala existenciu dôležitého dôvodu na odročenie pojednávania, tak ako to predpokladá ust. § 101 ods. 2 O.S.P.

V mojom prípade zákonná sudkyňa nepovažovala za potrebné dbať na dodržiavanie môjho ústavného práva na prejednanie veci v mojej prítomnosti.

Na pojednávanií dňa 8. 2. 2010 bol prečítaný návrh žalovanej na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia vo veci vypořádania BSM žalovanej a jej bývalého manžela. Žalovaná predniesla svoj návrh na uzatvorenie dohody v prejednávanej veci.

Dňa 23. 2. 2010 som konajúcemu súdu doručila písomné podanie vo veci samej, kde som zdôraznila, že vo veci nie sú splnené podmienky na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c) O.S.P., čo sa ukázalo byť pravdivým. Napriek vyššie uvedenému, až po ďalších šiestich mesiacoch absolútnej nečinnosti súdu, tento až dňa 30. 7. 2010 prerušil konanie. Toto nezákonné rozhodnutie konajúci súd, na základe môjho odvolania, musel dňa 5. 10. 2010 v autoremedúre zrušiť, a tak pochybením zákonnej sudkyne došlo ku ďalším bezdôvodným a neospravedliteľným priet'ahom v konaní.

Ďalších pojednávanií, a to dňa 17. 1. 2011 a 24. 2. 2011 sa opäť žalovaná nezúčastnila, a ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania, aby bola poskytnutá ochrana jej ústavného práva na prejednanie veci v jej prítomnosti. Tým sa už konajúci súd nepovažoval za potrebné zaoberať

Na základe vyššie uvedeného sa domnievam, na rozdiel od stanoviska predsedu OS Košice I., že neprimeranú dĺžku konania v danom prípade je potrebné pripísať len na ťarchu súdu.

Okresný súd konal neefektívne, a úkony, ktoré súd v konaní vykonal, boli nekoncentrované, málo efektívne a rozhodne nesmerovali ku odstráneniu stavu mojej

právnej neistoty v konaní. Neprimeranú dĺžku konania možno pripísať jednoznačne len na ťarchu súdu.

Na vzniku prieťahov v konaní som sa nijako nepodielala a tieto nezavinila.

Okresný súd vo veci konal neefektívne, rozhodne nepostupoval v zmysle ust. § 114 ods. 1 O.S.P. Rovnako porušil ust. § 114 ods. 2 vety druhej O.S.P., keď mi doposiaľ nebolo doručené vyjadrenia žalovanej zo dňa 6. 11. 2007.

Rovnako si vo veci uplatňujem nárok na náhradu trov právneho zastúpenia, a to za úkon právnej služby:

Stanovisko sťažovateľky ku vyjadreniu OS Košice I ku ústavnej sťažnosti zo dňa 21. 3. 2011 123,50,- Eur + režijný paušál 7,41,- Eur. “

Súčasne právna zástupkyňa sťažovateľky oznámila, že sťažovateľka súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu. V nadväznosti na vyjadrenie účastníkov konania k ústnemu pojednávaniu ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľka zároveň namietala aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jej záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota účastníka konania neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' vecí, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd vychádzajúc zo skutočnosti, že predmetom konania pred okresným súdom je návrh sťažovateľky na zaplatenie sumy 3 019,12 € s príslušenstvom z titulu nezaplatenej zmluvnej paušálnej odmeny sťažovateľke za jej právne zastupovanie žalovanej v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 23 C/9/2005, konštatuje, že vec je súčasťou štandardnej agendy všeobecných súdov, a nie je právne ani skutkovo zložitá.

2. Správanie sťažovateľky ako navrhovateľky v tomto konaní je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd na základe obsahu súdneho spisu, vyjadrení predsedu okresného súdu i sťažovateľky dospel k záveru, že správanie sťažovateľky neprispelo zásadnejším spôsobom k namietanej dĺžke označeného konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo sťažnosti, z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu, ako aj z obsahu súdneho spisu vyplynulo, že sťažovateľka podala 15. júna 2007 žalobu okresnému súdu proti bývalej klientke o zaplatenie sumy 3 019,12 € s príslušenstvom z titulu nezaplatenia jej zmluvnej

paušálnej odmeny za právne zastupovanie žalovanej v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II.

Okresný súd po výzve sťažovateľke na zaplatenie súdneho poplatku (zaplatený v druhej polovici júla 2007) začal prípravu pojednávania. Po prvých procesných úkonoch v auguste a septembri 2007 vec sťažovateľky bola 9. januára 2008 z dôvodov stáže zákonnej sudkyne na krajskom súde pridelená inému zákonnému sudcovi. Prvé pojednávanie vo veci, ktoré okresný súd nariadil na 3. september 2008, bolo odročené pre neprítomnosť oboch účastníkov konania, pričom sťažovateľka svoju neúčast' včas ospravedlnila. Po odročení druhého pojednávania, ktoré okresný súd nariadil na 28. november 2008 došlo opätovne k zmene zákonného sudcu (vec bola 14. januára 2009 pridelená pôvodnej zákonnej sudkyňi).

Okresný súd v ďalšom priebehu konania nariadil ďalších sedem pojednávanií (na 27. apríl 2009, 25. jún 2009, 8. október 2009, 14. december 2009, 8. február 2010, 17. január 2011 a 24. február 2011), z ktorých sa uskutočnili tri, ktoré mali meritórny význam z hľadiska predmetnej veci (27. apríla 2009, 8. februára 2010 a 24. februára 2011), ostatné okresný súd odročil na neurčito z dôvodu neprítomnosti žalovanej (s výnimkou pojednávania uskutočneného 8. októbra 2009, na ktorom sa dodatočne zo zdravotných dôvodov ospravedlnila sťažovateľka). Pojednávanie nariadené na 14. december 2009 okresný súd odročil z technických príčin (poruchy na diktafóne); túto skutočnosť treba z hľadiska posudzovania zbytočných priet'ahov v konaní pripísať na vrub okresnému súdu.

Okresný súd navyše uznesením č. k. 24 C/107/2007-102 z 30. júla 2010 prerušil konanie vo veci do právoplatného skončenia iného súvisiaceho konania na Okresnom súde Košice II (sp. zn. 23 C/9/2005). V dôsledku odvolania sťažovateľky proti predmetnému uzneseniu okresný súd zrušil uznesením z 5. októbra 2010 svoje uznesenie č. k. 24 C/107/2007-102 z 30. júla 2010 o prerušení konania, pretože zistil, že konanie, ktoré malo byť dôvodom prerušenia, bolo právoplatne skončené už 15. júna 2010. Toto pochybenie takisto treba z hľadiska zbytočných priet'ahov v konaní pripísať na ťarchu okresného súdu.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti zo 7. marca 2001 (sp. zn. Spr. 65/10, doručenom ústavnému súdu 10. marca 2011) konštatoval, že v konaní okresného súdu sp. zn. 24 C/107/2007 čiastočne došlo k zbytočným priet'ahom v konaní.

Vychádzajúc z uvedeného a so zreteľom na doterajší priebeh napadnutého konania, ktoré dosiaľ nebolo právoplatne skončené, keď okresný súd až po viac ako tri a pol roku od jeho začatia vyhlásil 24. februára 2011 rozsudok vo veci, ústavný súd uzavrel, že postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 107/2007 vykazuje tak obdobia nečinnosti, ako aj neefektívnej a nesústredenej činnosti. Ústavný súd v nadväznosti na tento záver rozhodol, že okresný súd konal so zbytočnými priet'ahmi, čím porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Vzhľadom na aktuálny stav konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 24 C/107/2010 v čase rozhodovania o sťažnosti sťažovateľky ústavný súd nevyhovел jej návrhu a neuložil okresnému súdu povinnosť (okresný súd 24. februára 2011 vyhlásil rozsudok), aby v označenom konaní konal bez zbytočných priet'ahov (bod 4 výroku nálezu).

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti, keďže okresný súd ju „svojou neodôvodnenou a ničím neospravedlniteľnou nečinnosťou udržiava v stave neistoty, poníženosti a nedôvery v spravodlivé súdne konanie“ a „iba konštatovanie porušenia... základných práv v konaní pred okresným súdom je nedostatočné“.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý si vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 24 C/107/2007 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci sťažovateľky nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľke sumu 1 500 € ako primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním advokátkou JUDr. Ľ. V., K. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2010, ktorá bola 741,00 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2011. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, spísanie sťažnosti a vyjadrenie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov v sume 392,73 €

(za tri úkony právnej služby po 123,50 €), 3 x režijný paušál po 7,41 €. Úhrada bola priznaná v celkovej sume 392,73 €.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2011